

Izglītības un zinātnes
ministrija

KOMPLEKSI RISINĀJUMI AUGSTVĒRTĪGAI IZGLĪTĪBAS NODROŠINĀŠANAI VISPĀRĒJĀ PAMATA UN VIDĒJĀ IZGLĪTĪBĀ

ILGTSPĒJĪGS IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU TĪKLS UN
EFEKTĪVS FINANSĒŠANAS MODELIS

11/08/2023

VALSTISKAIS MĒRĶIS

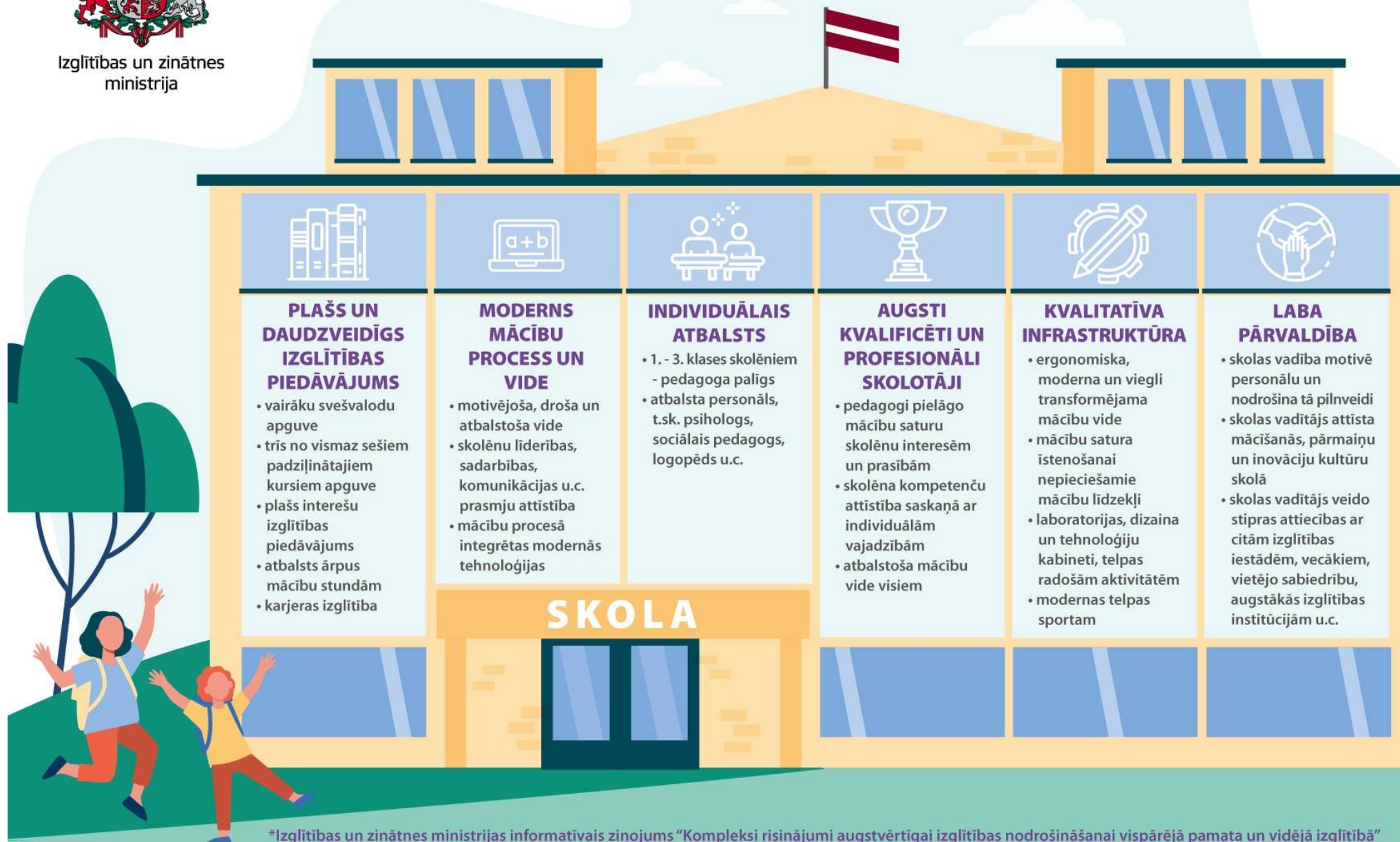
**IKVIENAM BĒRNAM LATVIJĀ,
NEATKARĪGI NO VIŅA DZĪVESVIETAS,
JĀNODROŠINA KVALITATĪVA
IZGLĪTĪBA, KURU ĪSTENO MOTIVĒTI
PEDAGOGI ILGTSPĒJĪGĀ IZGLĪTĪBAS
IESTĀDĒ.**

Izglītības un zinātnes
ministrija

LABU SKOLU VEIDO:*

PLAŠS UN DAUDZVEIDĪGS IZGLĪTĪBAS PIEDĀVĀJUMS

- vairāku svešvalodu apguve
- trīs no vismaz sešiem padziļinātajiem kursiem apguve
- plašs interešu izglītības piedāvājums
- atbalsts ārpus mācību stundām
- karjeras izglītība

MODERNS MĀCĪBU PROCESS UN VIDE

- motivējoša, droša un atbalstoša vide
- skolēnu līderības, sadarbības, komunikācijas u.c. prasmju attīstība
- mācību procesā integrētas modernās tehnoloģijas

INDIVIDUĀLAIS ATBALSTS

- 1. - 3. klases skolēniem - pedagoga palīgs
- atbalsta personāls, t.sk. psihologs, sociālais pedagogs, logopēds u.c.

AUGSTI KVALIFICĒTI UN PROFESIONĀLI SKOLOTĀJI

- pedagogi pielāgo mācību saturu skolēnu interesēm un prasībām
- skolēna kompetenču attīstība saskaņā ar individuālām vajadzībām
- atbalstoša mācību vide visiem

KVALITĀTĪVA INFRASTRUKTŪRA

- ergonomiska, moderna un viegli transformējama mācību vide
- mācību satura īstenošanai nepieciešamie mācību līdzekļi
- laboratorijas, dizaina un tehnoloģiju kabineti, telpas radošām aktivitātēm
- modernas telpas sportam

LABA PĀRVALDĪBA

- skolas vadība motivē personālu un nodrošina tā pilnveidi
- skolas vadītājs attīsta mācīšanās, pārmaiņu un inovāciju kultūru skolā
- skolas vadītājs veido stipras attiecības ar citām izglītības iestādēm, vecākiem, vietējo sabiedrību, augstākās izglītības institūcijām u.c.

SKOLA

*Izglītības un zinātnes ministrijas informatīvais ziņojums "Kompleksi risinājumi augstvērtīgai izglītības nodrošināšanai vispārējā pamata un vidējā izglītībā"

KRITĒRIJI, KAS SVARĪGI IZGLĪTĪBAS KVALITĀTES NODROŠINĀŠANAI

**IEKĻAUJOŠAS
IZGLĪTĪBAS ELEMENTI**

**SKOLĒNU UN SKOLOTĀJU
IESAISTĒ SABIEDRISKĀS
AKTIVITĀTĒS**

KARJERAS IZGLĪTĪBA

**MĀCĪBU PROCESA
ORGANIZĀCIJA**

**SKOLĒNU UN SKOLOTĀJU
PĒTNIECISKAIS DARBS
UN SASNIEGUMI**

**SKOLĒNU UN SKOLOTĀJU
JAUNRADE UN
SASNIEGUMI**

MĀCĪBU SATURS

**FIZIŠKI UN EMOCIONĀLI
DROŠA MĀCĪBU VIDE**

**IEGULDĪJUMS
SABIEDRĪBAS
IZGLĪTOŠANĀ, IESAISTĒ
LOKĀLAJOS NOTIKUMOS**

**IENTĀDES SADARBĪBA
AR VECĀKIEM**

LATVIJAS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS

Pēdējo 5 gadu laikā:

Lasīt nespējīgo bērnu skaita īpatsvars
pieaudzis sešas reizes

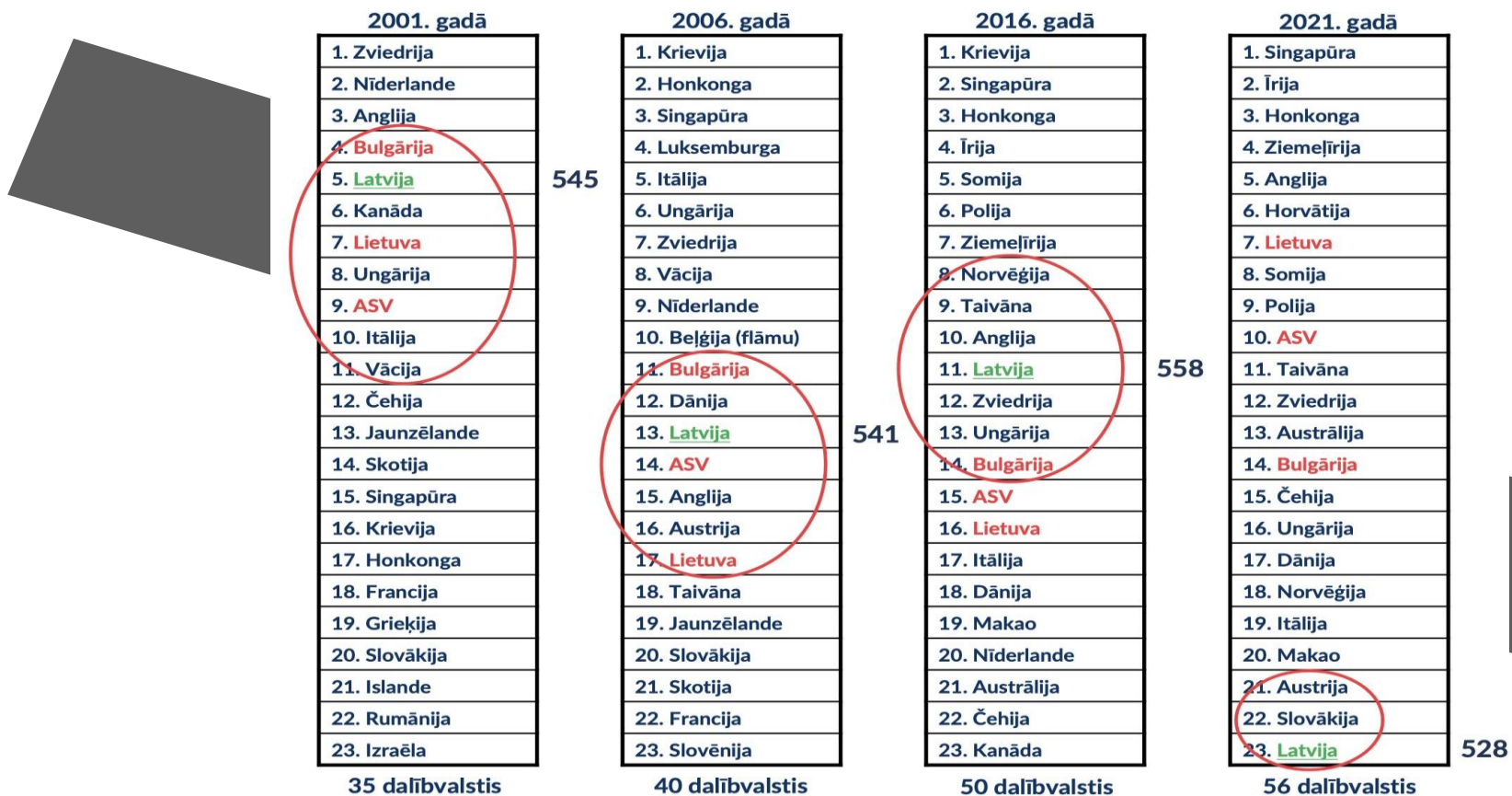
**Dubultojies bērnu skaits ar zemu un
ļoti zemu lasītprasmes līmeni**

**Vidēji katrs piektais bērns Latvijā
5. klases sākumā nespēj pilnībā
saprast teksta nozīmi**

(Indekss 400 un zemāk PIRLS 2023)

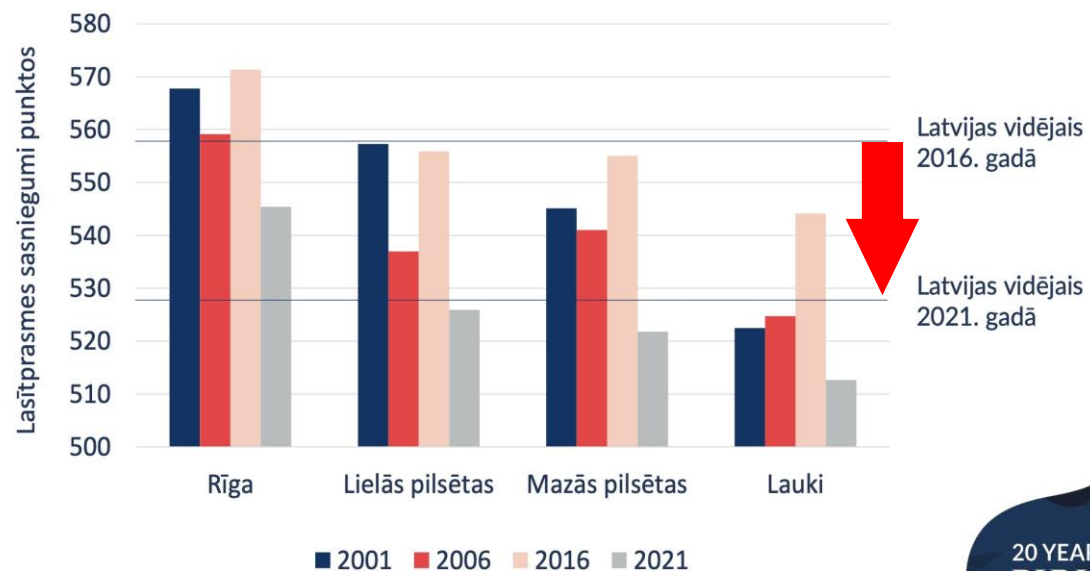
LATVIJAS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS

LATVIJAS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS

OECD PISA 2018.gada pētījumā tika secināts, ka **Latvijas skolēnu mācību sasniegumi lauku teritorijās atpaliek no saviem vienaudžiem pilsētās par 48 punktiem**, kas aptuveni atbilst vienam mācību gadam.

2023. gada CE rezultāti – vēl vairāk palielinās plaisa starp augstiem un zemiem rezultātiem.

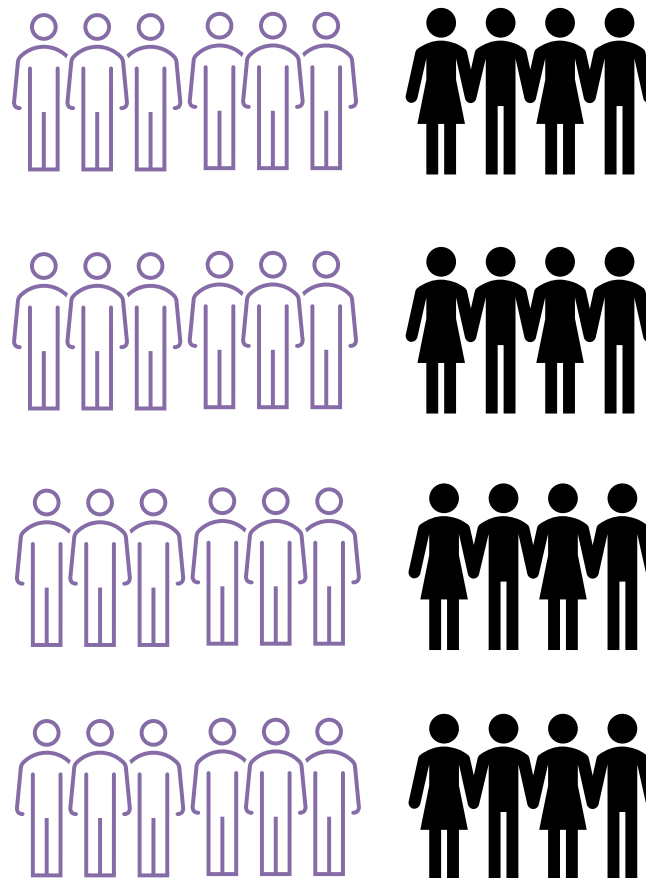

20 YEARS
PIRLS

LATVIJAS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS

34 - 41 % Latvijas skolotāju māca neatbilstoši vai tiem ir prasmes tikai atsevišķos mācīšanas elementos, liecina Latvijas Universitātes SIIC 2023.gadā īstenotais **pētījums "Kā izglītības sistēma var atbalstīt skolotāju, lai skolēni varētu apgūt 21. gs. prasībām atbilstošu izglītību?"**

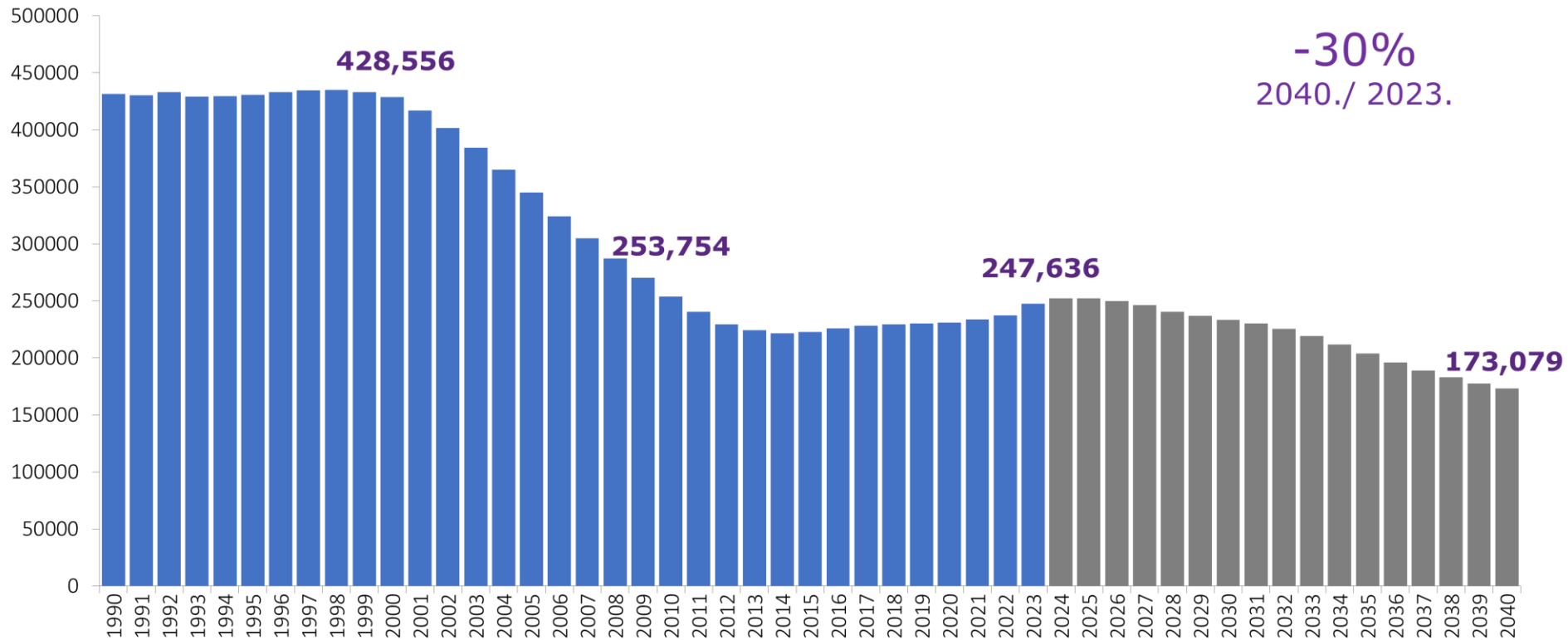
IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU UN SKOLĒNU SKAITS PA IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU TIPIEM 2022. / 2023. MĀCĪBU GADĀ

IZGLĪTĪBAS IESTĀDES TIPS	IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU SKAITS	IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU ĪPATSVARŠ, %	SKOLĒNU SKAITS	SKOLĒNU ĪPATSVARŠ, %
SĀKUMSKOLA	38	7,2%	8,05	4%
PAMATSKOLA	250	47,4%	46,64	23%
VIDUSSKOLA	208	39,5%	128,79	63,6%
VALSTS ĢIMNĀZIJA	31	5,9%	19,11	9,4%
KOPĀ:	527	100%	202,61	100%

IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU UN SKOLĒNU SKAITS PA URBANIZĀCIJAS LĪMEŅIEM 2022./ 2023. MĀCĪBU GADĀ

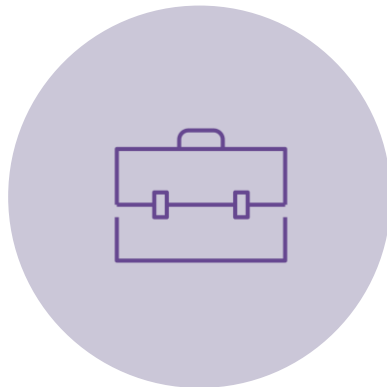
URBANIZĀCIJAS LĪMENIS	IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU SKAITS	IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU ĪPATSVARŠ, %	SKOLĒNU SKAITS	SKOLĒNU ĪPATSVARŠ, %
LAUKU TERITORIJA	324	61,5%	74,56	36,8%
MAZPILSĒTA	98	18,6%	51,86	25,6%
PILSĒTA	105	19,9%	76,18	37,6%
KOPĀ:	527	100%	202,61	100%

BĒRNU SKAITA DEMOGRĀFIJAS PROGNOZE 7 – 18 GADU VECUMĀ NO 1990.-2040. GADAM

Avots: Fakts – CSP; Prognozes – EUROSTAT demogrāfijas bāzes scenārija prognozes (2023)

NEPIECIEŠAMS KOMPLEKSS, NEVIS FRAGMENTĀRS RISINĀJUMS

Radikāla **pedagogu atalgojuma palielināšana līdz vidēji 2500 eiro** trīs gadu periodā.

Jauns finansēšanas modelis, kurš balstīs labas skolas un optimālas klases kritērijos.

Labas skolas un optimālas klašu grupas kritēriju ieviešana.

Iespēja lielākai pedagogu daļai strādāt vienā skolā ar pietiekamu slodzi un bez pārslodzes.

Citi pasākumi, t.sk. **investīciju programma izglītības infrastruktūrā (pašvaldības, VARAM, EM, SM).**

Īpaša finansēšanas programma ES ārējai robežai.

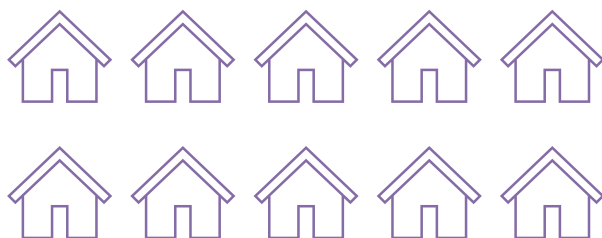
LABAS SKOLAS UN KLAŠU GRUPU KRITĒRIJI SNIEDZ IESPĒJU RESURSUS IZMANTOT PAR SAPRĀTĪGU CENU

500 SKOLĒNI

**40 pedagogi x
2500 euro alga =
100 000 euro
budžets**

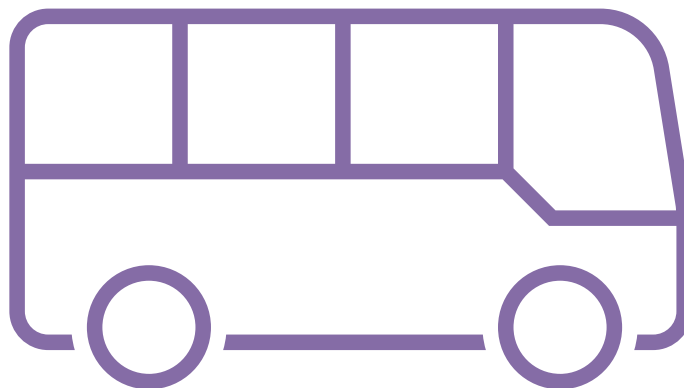
500 SKOLĒNI

**400 pedagogi x
2500 euro alga =
1 000 000 euro
budžets**

SKOLU SASNIEDZAMĪBA UN PIEEJAMĪBA

1.-6. klašu grupā piemēro principu "izglītība tuvāk dzīvesvietai" jeb ceļā pavadītais laiks vienā virzienā ne ilgāks par 40 min ar pašvaldības organizētu transportu.

7.-12. klašu grupā attālums starp skolēna dzīves ietu un skolu ne vairāk kā ~ 25 km.

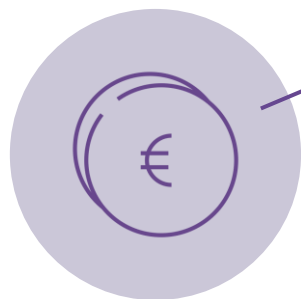

40 min/25 km

OPTIMĀLAS KLAŠU GRUPAS

4. tabula Kvantitatīvie kritēriji izglītības iestādēm pa klašu grupām un atrašanās vietas			
Klašu grupa	Valstspilsētas un administratīvie centri	Ārpus administratīvajiem c. un citas pašvaldības	Pierobeža un reti apdzīvotas pašvaldības
	Minimālais skolēnu skaits		
1.-3.klašu grupa	120	30	30
4.-6.klašu grupa	120	30	30
7.-9.klašu grupa	120	60	30
10.-12.klašu grupa	120	60	60

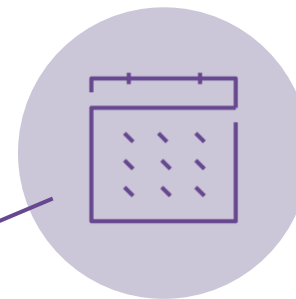
INVESTĪCIJU PROGRAMMA IZGLĪTĪBAS INFRASTRUKTŪRĀ (PAŠVALDĪBAS, VARAM, EM, SM)

Ādažos, Siguldā, Mārupē, Ķekavā, kā arī Valmierā un Ogrē ir nepieciešama jaunu izglītības iestāžu ēku izbūve, jo esošo izglītības iestāžu ēku papildījums pārsniedz paredzēto.

Sarunās ar pašvaldībām secināts, ka nepieciešams uzbūvēt **10 jaunas izglītības iestādes un 10 izglītības iestādēm nepieciešams paplašināt telpu kapacitāti**, uzbūvējot piebūves.

Vairākās pašvaldībās, piemēram, Smiltēnē, Cēsīs, Madonā, Saulkrastos un Bauskā, ir nepieciešams paplašināt esošo izglītības infrastruktūru, uzbūvējot piebūves, lai nodrošinātu iespēju administratīvo centru izglītības iestādēs uzņemt skolēnus no pašvaldības teritorijā reorganizētajām izglītības iestādēm.

TĀLĀKĀS DARBĪBAS

LĪDZ 2023. GADA 30. NOVEMBRIM

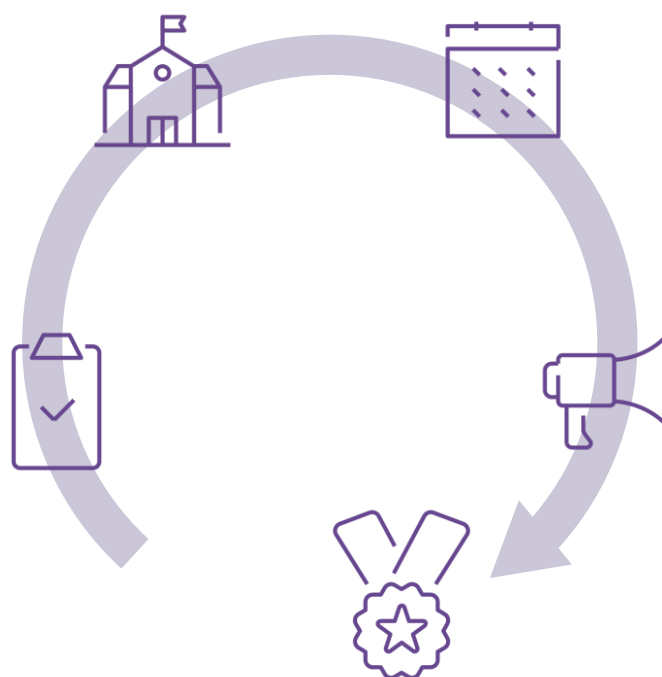
Organizēt sarunas ar katru pašvaldību par finansēšanas modeļa "Programmas skolā" ietekmi uz situāciju konkrētās pašvaldības izglītības iestādēs.

LĪDZ 2023. GADA 31. OKTOBRIM

IZM, iesaistot sociālos partnerus, nozares un finanšu ekspertus, pilnveidot un detalizēti izstrādāt finansēšanas modeli "Programmas skolā".

LĪDZ 2023. GADA 30. SEPTEMBRIM

IZM veikt novērtējumu attiecībā uz kvantitatīvo kritēriju piemērošanu izglītības iestādēm, kas īsteno tālmācības un neklātienas izglītības programmas, kā arī uz valsts augstskolu dibinātām vispārējās vidējās izglītības iestādēm un vispārējās izglītības iestādēm, kas īsteno vispārējās izglītības programmu.

LĪDZ 2023. GADA 1. DECEMBRIM

Pašvaldībām izveidot efektīvu vispārējās pamata un vidējās izglītības iestāžu tīkla karti. IZM veikt finansēšanas modeļa finanšu aprēķinus, ietekmi uz valsts un pašvaldību budžetu; definēt jaunā finansēšanas modeļa ieviešanas termiņu.

LĪDZ 2023. GADA 31. DECEMBRIM

Izstrādāt konceptu atsevišķai finanšu programmai, lai atbalstītu pie ES ārējās robežas esošās pašvaldības.

IZM sagatavot nepieciešamos grozījumus normatīvajos aktos, paredzot pārejas laiku no 2024. gada 1. septembra līdz 2027. gada 31. augustam.

Izglītības un zinātnes
ministrija

PALDIES

[IZM_gov_lv](#)

[Izglitibas.ministrija](#)